

Jak vytáhnout peníze z firmy?

Hned na začátku vás možná zklameme:
Tento e-book vás nenaučí nic nelegálního.
Ukáže vám, jak se zaslouženě odměnit za energii vloženou do podnikání.
Přečtěte si, jaké možnosti odměňování máte jako OSVČ a jaké jako majitelé a jednatelé obchodních společností.

E-book pro vás připravili účetní a daňoví specialisté z UOL. Pokud vás při čtení napadnou jakékoliv otázky, ozvěte se nám, rádi poradíme.

www.uol.cz
+420 910 190 008
info@uol.cz

PS: E-book jsme napsali, aby pomáhal.
Zdarma.
Sdílejte ho volně všem, komu by se mohl hodit.

Obsah

Odměňování OSVČ (fyzických osob)	4
Zdanění.....	4
Sociální pojištění	5
Zdravotní pojištění.....	5
Příjmy OSVČ v kostce	6
Odměňování majitelů obchodních společností (právnických osob)	7
Mzda.....	8
Dohoda o provedení práce	10
Dohoda o pracovní činnosti	10
Fakturace za práci pro společnost	11
Podíly na zisku	12
Prodej společnosti.....	14
Benefity pro zaměstnance.....	15
Další možnosti	17

Odměňování OSVČ (fyzických osob)

Pokud jste podnikající fyzická osoba (OSVČ), pak je zdrojem vašich příjmů příjem z podnikání.

Příjem z podnikání podléhá odvodům daně z příjmů fyzických osob a sociálního a zdravotního pojištění.

Peníze po zdanění a odvodech jsou vaše. Můžete s nimi volně nakládat, není další stupeň zdanění zisku jako u osob právnických.

Zdanění

Základem daně je rozdíl mezi příjmy a výdaji z podnikání. Jako OSVČ můžete uplatnit **buď skutečné, nebo paušální výdaje** ve výši stanovené zákonem o daních z příjmů. Výdajový paušál je pro vás výhodný, pokud skutečné výdaje nemáte nebo jsou malé. To se bude týkat například OSVČ účetní, advokáta, kadeřnice nebo realitního makléře.

Možnost paušálu u právnických osob neexistuje.

Roční výše paušálu:

- **80 % z příjmů** ze zemědělství, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z řemeslné živnosti, maximálně 1 600 000 Kč (instalatér, zedník, zemědělec, ale i kadeřnice)
- **60 % z příjmů** ze živnosti, maximálně 1 200 000 Kč (účetní, trenér, marketér)
- **40 % z jiných příjmů** ze samostatné činnosti, maximálně 800 000 Kč (umělec, advokát)

Rozdíl mezi příjmy a výdaji (ať skutečnými nebo paušálními) podléhá **15% dani z příjmů fyzických osob**. Sazba z příjmu přesahujícího 48 násobek průměrné mzdy (pro rok 2022 to je 1 867 728 Kč) činí 23 %.

Sociální pojištění

Vyměřovací základ sociálního pojištění je 50 % daňového základu. Pro OSVČ platí **minimální vyměřovací základ**. To znamená, že odvedete pojistné z tohoto základu, i kdyby byly vaše příjmy nižší.

- Pokud vykonáváte svou činnosti jako hlavní výdělečnou činnost, počítá se minimální vyměřovací základ jako **25 % z průměrné mzdy**.
- Pokud jako vedlejší výdělečnou činnost (např. máte zároveň zaměstnání zakládající účast na nemocenském pojištění), stanovuje se jako **10 % průměrné mzdy**.

Pro rok 2022 činí průměrná mzda 38 911 Kč. Minimální vyměřovací základ je tedy **9 728 Kč měsíčně** (116 733 Kč ročně) pro hlavní a **3 892 Kč měsíčně** (46 704 Kč ročně) pro vedlejší činnost.

Dobré vědět

U sociálního pojištění existuje i maximální vyměřovací základ. Pro rok 2022 je to 1 867 728 Kč. Ze základu přesahujícího tuto částku sociální pojištění neodvádíte.

Sazba pojistného se skládá ze dvou složek:

- Důchodové pojištění 29,2 %
- Nemocenské pojištění 2,1 %

OSVČ odvádí povinně pojištění ve výši 29,2 % z vyměřovacího základu. **Nemocenské pojištění je dobrovolné.**

Zdravotní pojištění

Vyměřovací základ pro zdravotní pojištění je také **50 % z daňového základu**. Minimální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění je **50 % z průměrné mzdy**. Pro rok 2022 je to **19 456 Kč měsíčně** a 233 466 Kč ročně.

Sazba pojistného na ZP činí **13,5 % vyměřovacího základu**.

Dobré vědět

Pro zdravotní pojištění neexistuje maximální vyměřovací základ. Pojistné tedy platíte ze základu v jakékoli maximální výši.

Příjmy OSVČ v kostce

- Na **sociální a zdravotní pojištění** platíte jako OSVČ zálohy. Záloha na sociální pojištění v případě hlavní činnosti v roce 2022 činí **2 841 Kč a** na zdravotní **2 627 Kč** měsíčně.
- **Prostředky po zdanění a odvodu pojistného jsou vaše.** Můžete s nimi volně disponovat, není další stupeň zdanění zisku jako u osob právnických.
- Výhodou podnikání jako OSVČ je možnost použití **paušálních výdajů**.
- Nevýhodou je, že jako OSVČ **ručíte** za případné závazky z podnikání **celým svým majetkem**.

Odměňování majitelů obchodních společností (právnických osob)

Jako majitelé obchodních společností máte několik možností, jak se odměnit:

- mzda
- fakturace za služby
- podíly na zisku
- prodej společnosti
- zaměstnanecké benefity
- další možnosti

Pozor! Právnícká osoba (firma) ≠ její vlastník. Peníze získané podnikáním právnícké osoby jsou majetkem právnícké osoby, ne jejího vlastníka. Převod prostředků z majetku právnícké osoby fyzické osobě **podléhá zdanění.**

Výnosy společnosti můžete snížit o **daňově uznatelné náklady**, mezi které patří mzdové náklady, náklady na pořízené zboží a služby, odpisy a další položky. Výsledkem je zisk společnosti ke zdanění. Právnícká osoba daní svůj zisk **19% daní z příjmů právnických osob**. Výsledkem je zisk společnosti po zdanění, který se rozhodnutím valné hromady rozdělí.

Můžete ho nechat ve společnosti jako nerozdělený zisk, použít na úhradu ztráty z minulých let, rozdělit společníkům ve formě podílů na zisku nebo dividend, převést do fondů společnosti ze zisku apod. Případné rozdělení zisku majiteli (tedy fyzické osobě) podléhá **15% srážkové dani.**

Dobré vědět

Podnikání formou právnícké osoby má své výhody. Například neručíte za závazky z podnikání osobním majetkem.

Pojďme se podívat na jednotlivé možnosti, jak odměnit majitele (společníka) společnosti.

Mzda

Společník může se společností uzavřít **pracovněprávní vztah** jako jiný zaměstnanec, a to ve formě:

- pracovního poměru
- dohody o provedení práce
- dohody o pracovní činnosti

Pokud jste společník a zároveň jednatel, doporučujeme **rozlišit, jakou činnost pro společnost vykonáváte.**

Na funkci vedení společnosti by měla být uzavřena **smlouva o výkonu funkce**. Jako jednatel totiž nejste vůči společnosti v závislém vztahu, a proto by na tuto činnost neměla být uzavřena pracovní smlouva. Ta by vás nechránila ani v případě odpovědnosti za škodu jako jiného zaměstnance. Jako jednatel i tak nesete osobní odpovědnost. Proto **doporučujeme dobrou pojistku.**

Pro výkon jiných činností, než je vedení společnosti, můžete mít i jako jednatel se společností **pracovní smlouvu** (např. lékař, truhlář, účetní, obchodník, apod.).

Dobré vědět

Příjmy jednatelů a společníků s. r. o. se považují za příjmy ze závislé činnosti a podléhají příslušným odvodům, a to bez ohledu na to, jestli je vykonáváte na základě pracovněprávního vztahu nebo na základě smlouvy o výkonu funkce (obchodněprávní vztah).

Pokud budete mít se společností pracovní poměr, podléhá vaše mzda **dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti** (DPFO ze ZČ) a odvodům sociálního a zdravotního pojištění.

Zaměstnavatel (společnost) má tyto povinnosti:

- strhávat zaměstnancům z hrubé mzdy DPFO ze ZČ a pojistné
- odvádět za zaměstnance ze svých prostředků sociální a zdravotní pojištění ve výši 33,8 %

Výplatí se to?

Pracovní poměr je z hlediska zaměstnavatele **drahou formou odměňování**. Z hlediska zaměstnance je výhodný v tom, že se mu hradí sociální a zdravotní pojištění a na důchod mu odchází oproti většině OSVČ mnohem vyšší částka.

Kolik firmu stojí zaměstnanec?

V pracovní smlouvě si sjednáte **hrubou mzdu**.

Zaměstnavatel odvádí státu z vlastních prostředků **pojistné ve výši 33,8 % z hrubé mzdy**.

Celkový mzdový náklad firmy je tedy hrubá mzda + odvod pojistného 33,8 %.

Příklad

Pokud je hrubá mzda 20 000 Kč, celkové mzdové náklady (včetně 33,8% pojistného) jsou 26 760 Kč.

Pojistné zaměstnavatele se skládá ze:

- 9 % zdravotního pojištění, tj. 1 800 Kč
- 24,8 % sociálního pojištění, tj. 4 960 Kč

Srážky zaměstnance:

- 4,5 % zdravotní pojištění tj. 900 Kč
- 6,5 % sociální pojištění, tj. 1 300 Kč
- 15 % daň z hrubé mzdy se slevou (2 570 Kč), tj. 430 Kč

Hrubá mzda 20 000 Kč = čistá mzda 17 370 Kč.

Pokud hrubá mzda za rok 2022 přesáhne 48násobek průměrné mzdy, tj. 155 644 Kč měsíčně, sráží se zaměstnanci v příslušných měsících ze mzdy převyšující tuto částku daň v sazbě 23 %.

Porovnání celkových mzdových nákladů s výslednou čistou mzdou

	Roční částka	Měsíční částka
Hrubá mzda	1 000 000 Kč	83 333 Kč
ZP zaměstnavatel	90 000 Kč	7 500 Kč
SP zaměstnavatel	248 000 Kč	20 667 Kč
Daň 15 %	150 000 Kč	12 510 Kč
Sleva na dani	30 840 Kč	2 570 Kč
Daň po slevě	119 160 Kč	9 930 Kč
ZP zaměstnanec	45 000 Kč	3 750 Kč
SP zaměstnanec	65 000 Kč	5 417 Kč
Čistá mzda	770 840 Kč	64 226 Kč
Celkové náklady	1 338 000 Kč	

Jak vidíte, **výsledná čistá mzda**, kterou nakonec jako zaměstnanec dostanete, je oproti celkovým nákladům zaměstnavatele **přibližně poloviční**.

Dohoda o provedení práce

Na dohodu o provedení práce (DPP) můžete za rok odpracovat **maximálně 300 hodin**.

Do částky 10 000 Kč za měsíc nepodléhá odvodům pojistného. Pokud nepodepíšete u zaměstnavatele prohlášení (růžový formulář) a vyděláte si u něj do 10 000 Kč měsíčně, daní se srážkovou daní ve výši 15 %. Tu ale můžete zahrnout do přiznání fyzických osob a uplatnit ji jako uhrazenou zálohu na daň.

Dohoda o pracovní činnosti

Na dohodu o pracovní činnosti můžete odpracovat **maximálně polovinu stanovené pracovní doby** (typicky tedy 20 hodin týdně). Příjem z DPČ podléhá odvodům daně z příjmů fyzické osoby ze závislé činnosti a pojistnému.

Fakturace za práci pro společnost

I jako společník nebo jednatel můžete se společností uzavřít **obchodněprávní vztah**. Standardní je to u jednatelů, kteří mívají **smlouvu o výkonu funkce**. V jejich případě nejde o pracovněprávní vztah, protože jednatel není vůči společnosti v podřízeném vztahu.

Jako společník tedy **můžete společnosti za své služby fakturovat**.

Zákon o daních z příjmů považuje práci jednatelů a společníků za **závislou činnost**. Proto i finanční úřad zpravidla posuzuje fakturaci mezi společníkem/jednatelem a společností jako závislou činnost. U společníka to tak bude prakticky vždy, když bude fakturovat za stejnou činnost, jakou má v předmětu podnikání společnost.

Existuje **judikatura** (např. 2 Afs 24/2010 - 96, IV. US 385/04), která **tento zažitý přístup vyvrací**. A to za předpokladu, že společník svou činnost vykonává i pro jiné subjekty, hradí si související náklady, využívá své pracovní předměty, prostory, pracovníky apod.

Nicméně... jde o **velmi citlivé téma**, proto počítejte s tím, že finanční úřad bude mít tendenci posuzovat tento vztah jako závislou činnost. Proto tento způsob odměňování za činnost pro společnost **spíše nedoporučujeme**.

Podíly na zisku

Společnost může svým společníkům nebo akcionářům **vyplácet podíly na zisku**. Podmínky jsou následující:

- vyplacená částka **nesmí překročit výši hospodářského výsledku** posledního účetního období zvýšenou o nerozdělený zisk z předchozích období a sníženou o ztráty z předchozích období
- **nesmí vést k úpadku společnosti**

Dobré vědět

Dlužník je v úpadku, když má více věřitelů, závazky více než 30 dnů po splatnosti a není schopen je splácet.

O výplatě podílu na zisku můžete rozhodnout až do konce následujícího účetního období.

Společnost zisk nejdříve zdaní **19% daní z příjmů právnických osob**. V případě výplaty fyzické osobě pak rozdělovaný zisk podléhá **15% srážkové dani**. Tu srazíte při výplatě podílu, nejpozději do konce třetího měsíce od rozhodnutí valné hromady. Do konce dalšího měsíce pak musíte sraženou daň odvést.

Tím je zdanění vyřízené. Tento příjem už jako společník neuvádíte do svého daňového přiznání. Výplata podílů na zisku nepodléhá pojistnému.

Příklad

Zdanění příjmu společnosti a následná výplata podílu na zisku

Zisk před zdaněním	1 000 000 Kč
Daň z příjmu právnických osob 19 %	190 000 Kč
Zisk k rozdělení	810 000 Kč
Srážková daň 15 %	121 500 Kč
Výplata společníkovi	688 500 Kč

Příklad

Srovnání srážek v případě výplaty mzdy a podílu na zisku

Zisk před zdaněním	1 000 000 Kč	Hrubá mzda	1 000 000 Kč
Daň z příjmu právnických osob 19 %	190 000 Kč	ZP zaměstnavatel	90 000 Kč
Zisk k rozdělení	810 000 Kč	SP zaměstnavatel	248 000 Kč
Srážková daň 15 %	121 500 Kč	Daň ze závislé činnosti 15%	150 000 Kč
		Sleva na poplatníka	30 840 Kč
		Daň po slevě	119 160 Kč
		SP zaměstnanec	65 000 Kč
		ZP zaměstnanec	45 000 Kč
Výplata společníkovi	688 500 Kč	Čistá mzda	770 840 Kč
Celkový výdaj	1 000 000 Kč	Celkový výdaj	1 338 000 Kč
Odvody	311 500 Kč	Odvody	567 160 Kč

Na začátku máme stejnou částku: **1 000 000 Kč hrubé mzdy nebo zisku**. V obou případech získáte přibližně stejný čistý příjem, ale **odvody z mezd jsou dvojnásobné**.

Na druhou stranu jste ale jako zaměstnanec se mzdou důchodově i zdravotně pojištění.

Prodej společnosti

I prodej firmy je forma odměny. Tento příjem se u společníka považuje za **ostatní příjem**. Základem daně je rozdíl mezi prodejní cenou a nabývací cenou podílu na společnosti. Příjem **zdaníte ve svém přiznání** k dani z příjmů fyzických osob.

Příjmy z prodeje obchodního podílu **nepodléhají pojistnému**.

Pokud jste fyzická osoba, je pro vás prodej podílu na obchodní společnosti **osvobozený od daně z příjmů po uplynutí 5 let od nabytí**. Existují ale specifické případy, kdy je tato doba delší.

Pozor! Pokud vaše osvobozené příjmy přesáhnou 5 000 000 Kč, oznamte to správci daně nejpozději do termínu pro podání daňového přiznání. Při opomenutí této povinnosti hrozí sankce až do výše 15 % neoznámeného příjmu.

Benefity pro zaměstnance

Zaměstnanecké benefity můžou samozřejmě využívat i společníci a jednatelé společnosti. Podrobně se benefitům věnujeme v samostatném e-booku, proto je tady probereme jen stručně.

Stáhněte si zdarma e-book o zaměstnaneckých benefitech. Zjistíte, které se vám vyplatí a za jakých podmínek.

Z hlediska zdanění může u benefitů nastat několik variant:

- 1) Benefit podléhá dani a pojistnému u zaměstnance a pro zaměstnavatele jde o daňově neuznatelný výdaj.
 - Např. nepeněžní příspěvek na rekreaci zaměstnance převyšující 20 000 Kč za rok
 - **Nejméně výhodná varianta** s vyšším zdaněním než v případě mzdy
- 2) Benefit podléhá dani a pojistnému u zaměstnance a pro zaměstnavatele jde o daňově uznatelný výdaj.
 - Např. poskytnutí služebního auta pro soukromé účely, stravovací paušál nad limit apod.
 - Administrativně náročnější pro zaměstnavatele, u zaměstnanců oblíbené
- 3) Benefit je pro zaměstnance osvobozený od daně a pojistného a pro zaměstnavatele je výdaj daňově neuznatelný.
 - Např. příspěvky na vstupy do fitcenter, na kulturu, vzdělávání dětí zaměstnanců, rekreaci apod.
 - Pro zaměstnavatele nejde o daňově uznatelný výdaj, ale **ušetřené náklady na daně a pojistné u zaměstnance** jsou vyšší než zvýšená daň z příjmu zaměstnavatele.
- 4) Benefit je pro zaměstnance daňově osvobozený, pro zaměstnavatele je výdaj daňově uznatelný.
 - Např. část nákladů na stravenky či stravenkový paušál nebo příspěvky na životní a penzijní pojištění do 50 000 Kč/rok
 - Z daňového pohledu **nejvýhodnější**

Cestovní náklady: Má jednatel nárok?

Pokud společnost vyšle zaměstnance na pracovní cestu, musí mu poskytnout cestovní náhrady.

Ale co když **jednatel za výkon své funkce nepobírá žádnou odměnu**? Má na cestovní náhrady nárok? A musí je danit?

Generální finanční ředitelství vydalo 2. 5. 2018 následující závěr:

Fyzická osoba vykonávající funkci člena orgánu právnické osoby nemusí za tuto činnost pobírat odměnu, a přesto má jako zaměstnanec nárok v souvislosti s výkonem této funkce na vynětí příjmů, které nejsou předmětem daně z příjmů podle § 6 odst. 7 ZDP.

Jinými slovy: Cestovní náhrady **nepodléhají dani z příjmů ani u jednatelů**, kteří nepobírají za výkon své funkce odměnu.

Další možnosti

Úroky

Svou vlastní společnost můžete **financovat formou zápůjčky**, a to buď úročené, nebo bezúročné. Pokud se rozhodnete pro úročenou, sjednejte úrok v **obvyklé výši**. Vy a vaše společnost jste totiž z pohledu zákona spojené osoby pro daňové účely.

Vyplacené úroky jsou **příjmem společníka jako fyzické osoby**. Uvedete je do svého přiznání k dani z příjmů fyzických osob a zdaníte **15% sazbou daně**. Úroky z půjček a úvěrů, které jste si pro tento účel vy jako společník sám půjčil, můžete uplatnit jako výdaj.

Z úrokového příjmu se **neodvádí sociální a zdravotní pojištění**.

Pro společnost je úrok daňovým nákladem při splnění těchto podmínek:

1. Úrok musí být v obvyklé výši
2. Byl skutečně společníkovi (fyzické osobě) vyplacen
3. Je splněn test nízké kapitalizace

Pozor! Pokud by byl úrok ve vyšší než obvyklé výši, částka úroků přesahujících tuto hodnotu by byla daňově neuznatelná.

Pro společnost je úrok daňově uznatelný až ve chvíli, kdy ho společníkovi skutečně uhradila. Samotný účetní předpis úrokového nákladu podle smlouvy o zápůjčce je bez jeho úhrady nedaňový.

Úroky od spojené osoby jsou daňově uznatelné do výše úroků z hodnoty zápůjček, které **nepřesahují čtyřnásobek vlastního kapitálu**.

Vlastní kapitál je součet základního kapitálu, nerozděleného zisku a kapitálových fondů (např. příplatky mimo základní kapitál) snížený o ztráty minulých let.

Úrok přesahující tuto výši je nedaňový. Pokud je vlastní kapitál záporný, jsou všechny úroky nedaňové.

Příklad

Vlastní kapitál společnosti činí 1 000 000 Kč, má toto složení:

Základní kapitál	100 000 Kč
Nerozdělený zisk	800 000 Kč
Příplatky mimo ZK	500 000 Kč
Ztráty minulých let	-400 000 Kč

Společník poskytl společnosti zápůjčku 5 000 000 Kč s úrokovou sazbou 5 % ročně. Půjčka je poskytnuta po celý rok. Čtyřnásobek vlastního kapitálu činí 4 000 000 Kč. Poměr daňově uznatelných úroků je $4\,000\,000 / 5\,000\,000 = 0,8$

Úroky celkem činí	$5\,000\,000\text{ Kč} \times 5\% = 250\,000\text{ Kč}$
Daňově uznatelný úrok	$250\,000\text{ Kč} \times 0,8 = 200\,000\text{ Kč}$
Nedaňový úrok	$250\,000\text{ Kč} \times 0,2 = 50\,000\text{ Kč}$

Pozor! Správce daně vidí zápůjčky mezi společníkem a společností ve výkazech společnosti podaných spolu s daňovým přiznáním. Může zkoumat, jak společník prostředky získal a jestli je zdanil.

Nájem

V praxi je běžné, že společník, který vlastní nějaké nemovitosti, tyto nemovitosti pronajme své společnosti. Může jít o kanceláře, skladovací nebo výrobní prostory, místa na parkování apod. Tady musíme znovu upozornit, že jako společník jste se společností **osoby spojené pro daňové účely**, proto je třeba nájem sjednat v **obvyklé ceně**. Co to znamená? Že by měla odpovídat tržní ceně nájmu obvyklé v daném místě pro obdobnou nemovitost.

Jako **společník** příjmy z nájmu zahrnete do svého **příznání k dani z příjmů fyzických osob**.

Můžete k nim uplatnit buď skutečné výdaje (odpisy, úroky z úvěrů poskytnutých na danou nemovitost, režijní náklady), nebo výdajový **paušál** (30 % do částky maximálně 600 000 Kč za rok). Výdajový paušál se vám vyplatí, pokud jsou vaše výdaje nízké nebo žádné.

Z příjmů z nájmu **neodvádíte pojistné**.

Dobré vědět

Pro společnost jsou náklady na nájem **daňovým výdajem**.

Jak je to s DPH?

Při pronájmu si dejte pozor na to, že pravidelný pronájem se z hlediska DPH považuje za ekonomickou činnost a **vstupuje do obratu pro účely DPH**.

Nájem sám o sobě je **od DPH osvobozen** a ani při překročení obratu 1 000 000 Kč za 12 měsíců nedá vzniknout plátcovství DPH. Pokud ale spolu s nájmem provádíte nějakou zdaňovanou činnost (řemeslo, poradenství, obchod apod.), obraty z obou aktivit se sčítají a při překročení 1 000 000 Kč za 12 měsíců vedou k vzniku plátcovství a povinnosti se registrovat k DPH.

Odměňte se, nás odměňovat nemusíte

Teď už víte, jak se zaslouženě odměnit.

Nás odměňovat nemusíte: e-book je pro vás zdarma a budeme moc rádi, když ho pošlete komukoliv, komu bude užitečný.

Napadají vás k e-booku otázky? Rádi vám na ně odpovíme. UOL.cz

www.uol.cz

+420 910 190 008

info@uol.cz

PS: Víte, že s UOL můžete hodit účetnictví za hlavu?